

Sygn. akt IIIRC 271/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2013r.

Sąd Rejonowy w Trzebnicy Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący SSR Jadwiga Zawadzka

Ławnicy: -----

Protokolant Renata Fiet

Po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2013 r. w Trzebnicy

na rozprawie sprawy z powództwa

P. D. (1)

przeciwko

małoletniej L. D. ur. (...) reprezentowanej przez matkę A. D. (1)

o obniżenie alimentów

I. oddała powództwo,

II. odstępuje od obciążania powoda kosztami sądowymi w łącznej kwocie 365 zł obciążając nimi Skarb Państwa,

III. zasądza od powoda na rzecz matki pozwanej kwotę 617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

IV. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata A. Ż. z Kancelarii Adwokackiej (...) partnerska we W. kwotę 738 zł (w tym podatek VAT) tytułem zwrotu zastępstwa adwokackiego z urzędu.

Sygn. akt III RC 271/12

UZASADNIENIE

Powód P. D. (1) wniósł o obniżenie zasądzonych alimentów z kwoty 450 zł na 100 zł miesięcznie zasądzonych na rzecz małoletniej pozwanej L. D..

Na uzasadnienie swego żądania podał, że od czasu zasądzenia ostatnich alimentów zaszła w jego sytuacji istotna zmiana. Powód utracił pracę i pobiera jedynie rentę, a jego stan zdrowia uległ pogorszeniu wskutek doznanego urazu głowy.

Matka pozwanej A. D. (1) działając w imieniu małoletniej L. D. wniosła o oddalenie powództwa zarzucając, że od czasu zasądzenia ostatnich alimentów stan zdrowia powoda nie uległ istotnej zmianie. Po utracie pracy powód może natomiast podjąć zatrudnienie w innym miejscu i otrzymywać zarobki oprócz renty, którą pobierał w czasie ustalenia ostatnich alimentów.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Powód P. D. (1) jest po rozwodzie z matką pozwaną od 29.08.2002 r. Z małżeństwa ma córkę L. D. – lat 17. Powód nie ożenił się ponownie i nie ma innych dzieci. Mieszka z konkubiną I. D. (1) we własnym mieszkaniu o pow. 48 m², w którym są 2 pokoje z aneksem kuchennym i łazienką. Powód sam ponosi koszty jego utrzymania. Za energię płaci średnio 112 zł, za Internet 40 zł, a za czynsz 394 zł miesięcznie. Opłata za wodę, ścieki, wywóz śmieci, ogrzewanie i fundusz remontowy jest objęta opłatą za czynsz. Na dzień 30.09.2013 r. powód miał zaległości w opłatach za czynsz w kwocie 1296 zł.

P. D. (1) nabył obecne mieszkanie (...).03.2010 r. za sumę 318.000 zł. Pieniądze na ten cel uzyskał ze sprzedaży dwóch własnych mieszkań za, które otrzymał łączną kwotę 427.000 zł. Po zakupie nowego lokalu powodowi pozostało 109.000 zł.

Od 1996 roku powód pobiera rentę z powodu epilepsji, organicznego zaburzenia zachowania i osobowości oraz zwyrodnienia kręgosłupa. W okresie od 1 lipca

2010 r. do 9 kwietnia 2011 r. P. D. (1) dodatkowo pracował w banku

(...) gdzie jako pracownik gospodarczy zarabiał 944 zł netto.

W dniu 9.04.2011 r. wskutek upadku wywołanego atakiem epilepsji powód doznał złamania kości nosa i kości prawego oczodołu. Z tego powodu przebywał w szpitalu od 09.04.2011 r. do 2.05.2011 r. Po wykonaniu zabiegów

chirurgicznych został stamtąd wypisany w stanie dobrym nie wymagającym dalszego leczenia urazów. Obecnie powód jest pod stałą opieką neurologa i kupuje stale leki jedynie na epilepsję średnio za kwotę 50 zł miesięcznie.

W styczniu i marcu 2013 r. zapłacił po 90 zł za każdą z dwóch wizyt u neurologa.

Powód jest częściowo niezdolny do pracy do 31.05.2016 r. Od 9.04.2011 r. nie pracuje. Dostaje rentę w kwocie 638 zł brutto. Od 1.07.2013 r. po potrąceniach otrzymuje 306 zł miesięcznie.

22 lipca 2008 r. P. D. (1) pobrał kredyt w kwocie 22.000 zł i spłaca go w ratach po 320 zł miesięcznie do 26.04.2015 r.

Powód korzysta z pomocy finansowej brata i matki mieszkającej w Niemczech. Do czasu gdy pracował – do 9.04.2011 r.łożył dobrowolnie alimenty na rzecz pozwanej w kwocie 450 zł miesięcznie. Potem nie płacił ich przez 3 miesiące i na wniosek A. D. (1) od tamtej pory są one potrącane z renty powoda w kwocie 220 zł miesięcznie. Zadłużenie alimentacyjne powoda wobec pozwanej i Funduszu Alimentacyjnego wynosi łącznie 10.518 zł. Powód spłaca je w ratach.

P. D. (1) nie interesuje się córką L.. Oprócz lożenia alimentów w żaden sposób nie dokłada się do jej utrzymania. Mimo stwierdzonej przez lekarza konieczności leczenia ortodontycznego pozwanej nie zgodził się na pokrycie części kosztów zakupu aparatu nazębnego.

W 2002 roku w czasie trwającego rok procesu rozwodowego powód widywał córkę co 2-3 miesiące. Potem był na jej komunii jak miała 8 lat, a następnie widział ją w grudniu 2010 r. gdy zaprosił małąletnią do siebie na wigilię. Przez ostatnie 3 lata nie miał z nią kontaktu. Nieprawomocnym postanowieniem Sądu z 12.12.2013 r. powoda pozbawiono władzy rodzicielskiej nad małąletnią L. D..

dowód – karta leczenia szpitalnego k 7,9, paragon za leki i wizytę k 239-242, zaświadczenie lekarskie k 11,33, 60, 62-64, k 174-176, k 236-238, decyzja o rozwiązaniu umowy o pracę k 12, decyzja o rencie k 13, zaświadczenie Wspólnoty Mieszkaniowej k 14, 243-244, kopia aktu notarialnego k 40-45, opinia biegłej k 70, zaświadczenie z PUP k 167, Decyzja (...) k 173, Decyzja ZUS o rencie k 230-233, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS k 234, dowody opłat energii k 245, Internetu k 246, rat kredytu k 249-255, zaświadczenie komornika k 255, zeznania powoda k 46, akta III RC 292/09 i zeznania k 196-197, częściowo zeznania A. D. (1) k 257.

Matka pozwanej A. D. (1) nie wyszła ponownie za mąż i nie ma innych dzieci oprócz L. D.. Żyje w konkubinacie z R. B.. Do końca lipca 2013 r. mieszkała z córką i konkubentem w jego mieszkaniu w T.. W sierpniu 2013 r. zła sytuacja finansowa zmusiła R. B. do wyjazdu do Irlandii. W celu zdobycia pieniędzy na spłatę kredytu pobranego przez niego na zakup zajmowanego mieszkania w T. wynajął je za 1200 zł miesięcznie aby móc spłacać ratę w tej kwocie. Pozwana z matką musiały się przeprowadzić do M.. Konkubent A. D. (1) pracuje w Irlandii na budowie i przysyła na jej utrzymanie 800 zł miesięcznie. Na stałe A. D. (1) mieszka z córką w M. od lipca 2013 r. zajmując własną połowę budynku, w której są 2 pokoje kuchnia i łazienka. Sama opłaca rachunki w mieszkaniu. Miesięcznie za energię płaci do 230 zł, za butlę gazu 50 zł, za wodę 30 zł, za Internet 80 zł. Do 2028 roku A. D. spłaca 75 zł miesięcznie raty kredytu, który pobrała w 2003 r. w łącznej kwocie 10.000 zł na pokrycie części kosztów zakupu mieszkania w M.. Łącznie zapłaciła za nie 25.000 zł.

Obecnie pozwana z matką okresowo mieszkają nieodpłatnie u koleżanki A. D. (1) we W.. 9.12.2013 r. obie zatręły się tlenkiem węgla z nieszczelnego komina i przebywały w szpitalu. Do własnego mieszkania będą mogły powrócić dopiero po remoncie komina, który w kwocie 3000 zł sfinansuje konkubent A. D. (1).

Obecnie matka pozwanej jest zarejestrowana w Urzędzie Pracy jako bezrobotna od 4.09.2013 r. Pobiera zasiłek z tego tytułu w kwocie 711 zł netto, ale z czasem ulegnie on zmniejszeniu do 646 zł. Straci do niego prawo w lutym 2014 r. i będzie się starała o skierowanie na kurs zawodowy w celu przekwalifikowania. A. D. (1) zarobkuje dorywczo sprząając prywatnie i zarabia dodatkowo 300- 400 zł miesięcznie. Od 1.07.2010 r. do 29.06.2013 r. pracowała jako magazynier w prywatnej hurtowni chłodniczej i zarabiała 1530 zł netto miesięcznie.

Została zwolniona z tej pracy z powodu redukcji etatów. Wcześniej – 30.05.2013 r. A. D. (1) zlikwidowała prywatną działalność usługową tynkarską. Faktycznie od 2008 r. do 2010 r. udostępniała pobraną przez nią w leasing maszynę do tynków znajomemu, który wykonywał tynki. Z powodu braku zleceń działalność była zawieszona, a ostatecznie zlikwidowana.

Pozwana L. D. ma 17 lat i jest w II klasie Liceum. Jest bardzo dobrą uczennicą. Matka wydaje miesięcznie na jej wyżywienie średnio 400-500 zł, a na odzież 150 zł, na bilet miesięczny do szkoły 85 zł. Środki higieniczne typu dezodorant, mydło, szampon, podpaski kosztują średnio 100 zł miesięcznie. Dodatkowo płyny na trądzik kosztują co 1,5 miesiąca łącznie 110 zł, doładowanie do telefonu komórkowego pozwanej – 30 zł. Na tzw. kieszonkowe córki matka przeznaczą średnio 60 zł miesięcznie. Na obowiązkowe wyjazdy klasy humanistycznej do teatru lub muzeum pozwana potrzebuje 50 zł miesięcznie. 500 zł wynosi koszt kilkudniowej wycieczki szkolnej-raz w roku. Ostatnia wyprawka szkolna pozwanej kosztowała łącznie około 1000 zł, w tym podręczniki 500 zł, a strój sportowy, zeszyty torba pochłonęły pozostałą sumę.

Nie licząc wyprawki koszt zaspokajania podstawowych potrzeb małoletniej wynosi 930 zł miesięcznie, a z kosztem wyprawki i coroczną wycieczką rozbitym na 12 miesięcy – 1054 zł miesięcznie.

W styczniu 2014 r. pozwana ma w szkole tzw. półmetek. Przyjęcie kosztuje 100 zł. Tyle samo kosztuje sukienka i buty co daje łączny koszt 300 zł. Małoletnia przerwała leczenie ortodontyczne w szkole podstawowej z zaleceniem dalszego noszenia aparatu nazębnego w liceum w celu usunięcia widocznej wady zgryzu. Jej matki nie stać na dalsze leczenie, którego koszt szacuje się na około 6000 zł.

dowód

zeznania A. D. (1) k 256 odw. – 257 odw., umowa o pracę k 34, zaświadczenie o zarobkach k 35, 177, Decyzja o likwidacji działalności gospodarczej k 39, świadectwa pracy k 223, zaświadczenie o bezrobociu k 224, dowody opłat za energię k 225, karta szpitalna k 226.

Ostatnie alimenty od powoda P. D. (1) na rzecz pozwanej L. D. były zasądzone w kwocie 450 zł miesięcznie wyrokiem Sądu Rejonowego w Trzebnicy z dnia 16.07.2010 r. w sprawie sygn. akt III RC 292/09.

W czasie zasądzenia ostatnich alimentów.

Powód P. D. (1) mieszkał z tą samą konkubiną w obecnym mieszkaniu. I. D. pracowała jako kasjerka w sklepie. Powód bezpośrednio po wprowadzeniu się do nowego mieszkania nie znał jeszcze wysokości opłat związanych z jego utrzymaniem i nie ustalono ich w postępowaniu sądowym. Spłacał obecny kredyt pobrany w łącznej kwocie 22.000 zł. Rata wynosiła 600 zł miesięcznie. Powód chorował już na epilepsję, kręgosłup i zaburzenia osobowości. Na stałe leki wydawał średnio 123 zł miesięcznie. Był częściowo niezdolny do pracy i miał rentę w kwocie 450 zł netto miesięcznie. Dodatkowo pracował jako pracownik gospodarczy i zarabiał 944 zł netto miesięcznie.

Z pozostałych mu po sprzedaży dwóch mieszkań pieniędzy w kwocie 109.000 zł powód spłacił zadłużenie w L. Banku w kwocie 8575 zł i wydał 10.418 zł na modernizację, wyposażenie zakupionego obecnego mieszkania oraz opłatę pośrednika od sprzedaży nieruchomości.

Matka pozwanej A. D. (1) prowadziła własną działalność gospodarczą świadcząc przy pomocy znajomego usługi tynkarskie i osiągała dochód do 1500 zł miesięcznie. Dodatkowo pracowała jako magazynier i zarabiała 1530 zł netto miesięcznie. Mieszkała w domu w M. i wspólnie z byłym konkubentem J. S. ponosiła opłaty po połowie. Za energię płaciła 60 – 70 zł miesięcznie. Kwartalnie za wodę płaciła 10 zł i za wywóz śmieci 10 zł, Za butlę gazu 20 zł co 4-5 miesięcy. Sama za opał płaciła 1200 zł w okresie grzewczym. Spłacała też 75 zł miesięcznie raty kredytu pobranego na zakup mieszkania.

Małoletnia pozwana L. D. miała 14 lat i była w II klasie gimnazjum. Jej bilet miesięczny do szkoły kosztował 80 zł. Z powodu wady zgryzu nosiła aparat ortodontyczny zakupiony przez matkę za 1440 zł, a jej kontrolne wizyty u dentysty kosztowały 80 zł miesięcznie. Na jej wyżywienie matka wydawała średnio 300 zł na środki higieniczne 100 zł – miesięcznie. Wyprawka szkolna kosztowała 700 zł.

dowód:

akta tut. sądu sygn. III RC 292/09 k. 29, 46, 53, 55, 135-136, 122

Sąd zważył co następuje

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. W oparciu o dowody zebrane w sprawie Sąd uznał, że od czasu zasądzenia ostatnich alimentów na rzecz pozwanej w sytuacji powoda nie zaszła żadna istotna zmiana w rozumieniu art. 138 kro uzasadniająca ich obniżenie.

Zarówno w czasie zasądzenia ostatnich alimentów jak i obecnie powód chorował na epilepsję i pozostałe choroby. Wydatki na leczenie i leki są takie same. **Jego stan zdrowia nie uległ pogorszeniu** wskutek upadku wywołanego atakiem epilepsji w dniu 9.04.2011 r. Wypadek miał charakter incydentalny, a złamania kości nosa i oczodołu zostały zaleczone. Występowanie upadków jest powszechnym ryzykiem przypisanym epilepsji i może zdarzyć się zawsze.

Powód był i jest częściowo niezdolny do pracy. Pobiera nadal rentę, która przez ostatnie 3 lata podwyższono o 200 zł. **W ocenie Sądu przy orzeczonym stopniu niepełnosprawności powód ma możliwości podjęcia zatrudnienia na niepełnym etacie i uzyskania dodatkowych dochodów.** Nie ma żadnych przeszkód aby otrzymując rentę pracował tak jak w czasie zasądzenia ostatnich alimentów. Dla przykładu może pracować w zakładach pracy chronionej zatrudniających osoby niepełnosprawne. Nie ma do tego przeciwwskazań medycznych. Jedyne bowiem orzeczenie lekarskie o całkowitej niezdolności do pracy zwalniałoby powoda od obowiązku podjęcia zatrudnienia. Mając w dyspozycji orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Sąd nie brał pod uwagę opinii biegłego lekarza z zakresu medycyny pracy zgodnie, z którą powód może wykonywać jedynie pracę

chałupniczą w domu. Orzeczenie o niepełnosprawności wydane przez komisję lekarską ZUS ma zdecydowanie wyższą wartość dowodową i jest wiążące w szerszym zakresie w odbiorze zewnętrznym niż jednostkowa opinia zlecona przez Sąd w sprawie o alimenty. Sąd zasięga jedynie opinii biegłego i nie musi jej podzielać. Nie ma takiego ustawowego obowiązku. W związku z tym Sąd przyjął, że możliwości zarobkowe powoda nie ograniczają się wyłącznie do prac chałupniczych. W przyszłości bowiem chorując na epilepsję pracował on jako rzeźnik i pracownik gospodarczy.

Oceniając możliwości zarobkowe powoda zgodnie z art. 135§ 1 kro Sąd uznał, że od czasu zasądzenia ostatnich alimentów nie uległy one zmianie i ograniczeniu. Obecnie są one takie same jak poprzednio.

Utrata pracy przez powoda po ostatnim orzeczeniu w sprawie alimentów nie daje żadnych podstaw do obniżenia świadczeń. Nie przesądza ona bowiem o możliwościach zarobkowych powoda, których on sam świadomie nie chce wykorzystywać z przyczyn subiektywnych.

W toku postępowania ustalono, że w czasie zasądzania ostatnich alimentów na rzecz pozwanej powód dysponował kwotą 90.007 zł. Po nabyciu nowego mieszkania pozostało mu bowiem 109.000 zł z czego spłacił 8575 zł kredytu w L. Banku, a 10.418 zł wydał na modernizację, urządzenie nowego mieszkania, oraz opłatę pośrednika od nieruchomości. Mimo, że dysponował kwotą 90.007 zł od 9.04.2011 r. zaprzestał łżenia alimentów powodując ich komornicze potrącenia z renty jedynie w kwocie 220 zł miesięcznie. Zważyć należy, że P. D. (1) przez cały czas spłaca dobrowolnie systematycznie kredyt w ratach po 320 zł miesięcznie nie mając pieniędzy na alimenty. Powód nie może skutecznie powoływać się na kredyt wykazując złą sytuację materialną. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego zadłużenie bankowe osoby zobowiązanej do alimentacji nie może powodować ograniczenia należnych małoletniemu środków utrzymania i wychowania. Osoba, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, musi się z tym liczyć przy podejmowaniu wydatków i planować ich wysokość stosownie do posiadanych możliwości z uwzględnieniem wspomnianego obowiązku alimentacyjnego.

(orzeczenie SN z 12 listopada 1976 r III CRN 236/76 i ede komentarz do kro z 2002 r. H. Ciepła i inni).

Niezależnie od tego podkreślić należy, że spłacany kredyt nie jest żadną nową okolicznością. P D. spłacał go już gdy zasądzono ostatnie alimenty i to w wyższej racie 600 zł miesięcznie.

Również pozostałe zadłużenia powoda w czynszu nie mają znaczenia i nie mogą przesądzać o słuszności żądania pozwu. Są one bowiem wynikiem niegospodarności powoda i nie mogą wywoływać negatywnych skutków w utrzymaniu jego córki.

Wiarygodność powoda budzi poważne i uzasadnione zastrzeżenia Sądu. Jeśli po potrąceniu alimentów z renty wypłacana jest mu kwota 306 zł miesięcznie to nie wystarcza ona nawet na spłatę raty kredytu, którą spłaca regularnie po 320 zł miesięcznie. Niewiedomo skąd powód ma pieniądze na utrzymanie własne i mieszkania. Nie można wykluczyć, że ukrywa źródła dochodu dla potrzeb sprawy sądowej, skoro nie wykazał dowodowo, innych źródeł dochodu.

Oceniając dowody w sprawie Sąd uznał, że obecnie sytuacja i standard życia powoda są lepsze niż pozwanej.

Małoletnia L. D. okresowo mieszka z matką u obcej osoby tylko dzięki bezinteresownej życzliwości. Po ostatnim zaczadzeniu tlenkiem węgla ze względów bezpieczeństwa do czasu kosztownego remontu komina nie może nawet mieszkać we własnym skromnym wiejskim mieszkaniu. Matka pozwanej od niedawna jest bezrobotna nie z własnej winy. Zarobkując dorywczo przy sprzątaniu dokłada wszelkich starań aby utrzymać córkę, która od powoda otrzymuje faktycznie tylko 220 zł alimentów miesięcznie.

Przyjmując, że koszty utrzymania pozwanej jak ustalono wynoszą około 1000 zł miesięcznie uznać należy, że połowę z nich powinien pokrywać ojciec małoletniej. Oznacza to, że utrzymanie alimentów w kwocie 450 zł jest niezbędnym dla zaspokojenia udziału powoda w obowiązku alimentacyjnym wobec córki.

Zważyć należy, że obowiązki rodzicielskie powoda wobec pozwanej sprowadzają się wyłącznie dołożenia alimentów. P. D. (1) nie ma kontaktu z córką, jego postawa skutkowałą nieprawomocnym pozbawieniem go władzy rodzicielskiej. Cały trud codziennej opieki i wychowania małoletniej L. D. obciąża jej matkę. Po analizie dowodów w sprawie Sąd uznał, że od czasu zasądzenia ostatnich alimentów zamiana w rozumieniu art. 138 kro zaszła u pozwanej, a nie u powoda. Małoletnia ma już 17 lat i od ustalenia alimentów w lipcu 2010 r. jej podstawowe potrzeby jedynie wzrosły, a nie zmalały. W międzyczasie podjęła naukę w liceum. Z wiekiem zwiększyły się wydatki na jej naukę, wyżywienie, odzież. Mimo zaleceń lekarskich pozwana nie może zaspokoić usprawiedliwionych potrzeb zakupu aparatu nazębnego w celu usunięcia wady zgryzu. Nie pozwala jej na to zła sytuacja materialna matki i brak pomocy ze strony ojca.

W obecnej sytuacji powód powinien skoncentrować wysiłki na zapewnieniu córce alimentów w dotychczasowej wysokości i wsparciu jej w planowanych studiach, a nie na dążeniach do uchylania się od ich płacenia.

Mając na względzie powyższe orzeczono jak w sentencji wyroku. Na wniosek pełnomocnika powoda na podstawie art. 102 kpc odstąpiono od obciążania P. D. kosztami sądowymi uznając, że ich egzekucja będzie bezskuteczna i wywoła nieuzasadnione egzekucyjne wydatki Skarbu Państwa.

Zasądzono od powoda koszty zastępstwa procesowego pozwanej na podstawie art. 98 kpc w zw. z § 6 pkt 3 i § 7 ust. 4, a od Skarbu Państwa dla pełnomocnika powoda z urzędu na podstawie §4 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002 r. ze zmianami w sprawie opłat adwokackich i za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.